

Haridus- ja Teadusministeerium
Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Esseekonkursi auhinnatud tööd

2012

Haridus- ja Teadusministeerium ning Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed 2012. aasta kodanikupäevaks välja kuulutatud esseekonkursi "Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?" auhinnatud tööd.

Koostanud Toivo Sikk
Esmatrükk, 2012-12-04

Autoriõigus kuulub väljaandjale ja esseede autoritele
ISBN

trükikoda Rebellis
Tasuta tiraaž

**Haridus- ja Teadusministeeriumi
ning
Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse Meie Inimesed
2012. aasta kodanikupäevaks väljakuulutatud esseekonkursi
„Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?“**

JUHEND

1. Üldalused

- 1.1 Konkursi korraldaja on Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed, rahastaja Haridus- ja Teadusministeerium.
- 1.2 Konkurss on avalik ja üheetapiline.

2. Eesmärk

- 2.1 Väärtustada Eesti ühiskonda, spordi valdkonda selles ja toetada õpilaste aktiivsust kodanikuühiskonna mõtestamisel ning arendamisel.
- 2.2 Julgustada õpilasi kaasa rääkima ja osalema demokraatlikes protsessides.
- 2.3 Kirjeldada tulemuslikemaid, enim meeldinud sportlikke ettevõtmisi/üritusi, kus osalesid teiste hulgas Eesti sportlased .
- 2.4 Saada õpilasi huvitavaid küsimusi spordi valdkonnas, kuidas sport ja Eesti kodanikuks olemine seostuvad.
- 2.5 Tunnustada õppurite kodanikuteadlikkust ja soovi olla sallivam.

3. Tingimused

- 3.1 Konkursile ootame osalema üldhariduskoolide 7.-12. klasside ja kutsekoolide õpilasi.
- 3.2 Konkursil on kaks vanuseastet:
 - 3.2.1 esimene vanuseaste – üldhariduskoolide VII-IX klassi;
 - 3.2.2 teine vanuseaste – üldhariduskoolide X-XII klassi ning kutsekoolide õpilased.
- 3.3 Iga konkursist osaleja võib võistlustele saata ühe essee, milles ootaksime tema mõtteid kodanikuks olemisest, mõtteid selle kohta, mida saab ta Eesti kodanikuna teha head ühiskonnale, mida sportides enesele ja Eestile, mõtteid sellest, kuidas Eesti kodanikuks olemine ja kodanikuna käitumine tõstab enesetunnet ja annab võimaluse riigi nimel esineda spordi suurvõistlustel.
- 3.4 Konkursile esitatud essee peab olema kirjutatud eesti keeles.

- 3.5 Konkursil osalemiseks esitada kuni 2 lehekülje pikkune (umbes 3 600 tähemärki) essee, trükituna 12-punktilises kirjas või selgestiloetavas käsikirjas Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutusse Meie Inimesed aadressil: Liimi 1, 10621 Tallinn või e-posti aadressil: essee@meis.ee. Esseele lisada autori nimi, kooli nimetus, klassi või rühma number ja kontakttelefon ning e-posti aadress.
- 3.6 Konkurs kestab 15.oktoobrist – 2. novembrini 2012. a.

4. Konkursi tööde esitamine

- 4.1 Töö esitada elektrooniliselt või paberkandjal, kas trükituna või käsitsi kirjutatuna.
- 4.2 Essee esitamise viimane tähtaeg on 2. november 2012 (postitempli kuupäev või e-kirja saatmise kuupäev).

5. Auhinnad

- 5.1 Mõlemas vanuserühmas anname välja ühe esimene, kaks teist ja kolm kolmandat auhinda ning ergutusauhinnad. Sobiva tasemega tööde puudumisel võib žürii auhindamisel teha muudatusi.
- 5.2 Kokkuvõtte ja avalikustamine aadressil: www.meis.ee. Konkursile laekunud esseed säilitatakse Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuses Meie Inimesed. Konkursitöid on õigus kasutada trükistes autoritega kokkuleppel.

6. Žürii

- 6.1 Võistlustöid hindab 7 liikmeline žürii, kuhu kuuluvad:
- 1) Siiri Lepasaar - Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidusosakonna peaekspert
 - 2) Einar Vära - Tallinna Ülikooli Pedagoogilise Seminari õppejuht
 - 3) Dmitri Rõbakov - ühiskonna- ja ajalooõpetaja Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasiumis, Tallinna Juudi Koolis ja Tallinna Polütehnikumis
 - 4) Hanna-Liis Kaarlõp-Nani - Tallinna Humanitaargümnaasiumi ajalooõpetaja
 - 5) Kätlin Mirka - Viljandi Gümnaasiumi ajalooõpetaja
 - 6) Pille Juus - Tallinna 21. Kool, EKKL juhatuse esimehe asetäitja
 - 7) Toivo Sikk - Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse Meie Inimesed mitmekultuurilise hariduse üksuse koordinaator

7. Võitjate avalikustamine

- 7.1 Võitjate nimed avalikustatakse Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse Meie Inimesed kodulehel www.meis.ee. Võitjatega võetakse ühendust individuaalselt ja neile esitatakse kutse kodanikupäeva viktoriini parimate vastuvõtule, mis toimub 2013. aasta jaanuaris.

KOKKUVÕTE ESSEEKONKURSIST JA ESSEEKONKURSI TULEMUSED.

Üldhariduskoolide VII - IX klassi õpilaste auhinnatud tööd

I koht	Nika Karabelskaja	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium	9. klass
II koht	Kret Müür	Saku Gümnaasium	9. klass
II koht	Liis Viljamäe	Saku Gümnaasium	9. klass
III koht	Taavi Ustal	Saku Gümnaasium	9. klass

Üldhariduskoolide X-XII klassi õpilaste auhinnatud tööd

I koht	Marina Vinkel	Rakvere Eragümnaasium	11. klass
II koht	Fred Anton	Saku Gümnaasium	12. klass
II koht	Kadi-Liis Laaspere	Saku Gümnaasium	12. klass
III koht	Stina Kaldmaa	Saku Gümnaasium	12. klass

Nika Karabelskaja

Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium, 9 klass.

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Me oleme kodanikud või soovime nendeks saada. Samal ajal tegeleme oma lemmiktegevustega, areneme ning õpime selles riigis. Peame lugu traditsioonidest ning jälgime seadusi. Selles riigis omame võrdseid õigusi ning vastavaid vabadusi. Aga kuidas sport, millega iga kolmas inimene tegeleb, mõjutab kodanikuks saamise protsessi? Arvan, et kodanik peab olema valmis makse maksma ning selleks on vaja olla töövõimeline ja terve inimene, kes täidab riigi seadusi. Nüüd uurime, kuidas sport selles kõiges kasulik on?

Minu arvates sport väga mõjutab inimest. Esimene asi on see et, sport on distsipliin, tervislik eluviis, füüsiline ja moraalne areng. Sportlik tegevus annab meile võimaluse olla inimene ilma natsionaalsete ja poliitiliste probleemideta. Spordis eestlased sõbrustavad teisest rahvusest inimesega. Sport kasvatab ausa inimese, kes on lugupidav teiste ja ka enda suhtes. Sportlane austab sporti, mis tähendab, et ta austab ka teisi sportlasi. Isegi kui ta on teisest linnast, teisest riigist, sa austad teda. Inimene saab kodanikuks, sest õpib austama endale sarnaseid. "Kui sa astud ringile, sa oled enda eest. Sa oled üksi teise vastas, aga sa austad teda, sest tead, et ta samuti nagu sina, valmistus võistlusteks ja tal ka ei olnud lihtne" ütleb Igor Vladimirovich, "Garant" klubi asutaja. Üks klubi õpilasest ütleb: "Pärast võistlust me surume üksteisele kätt ka vastasmängija treenerile". Sport, mis õpitakse selles klubis, aitab õpilasel aru saada, et maailmas ei ole kohta agressiivsusele. Muay Thai ja Kickboxing see on disstresiiivne sport. Pärast treenigut sa oled rahulik, enesekindel ja ei taha rikkuda riigi seadusi. Nii toimub ka teistel spordialadel.

Lapse iseloomu kujunemine toimub kümne aastaseni, pärast nad ise arenevad. Õigetes klubides lapsi kasvatatakse just sellel ajal kui nende iseloom kujuneb ja see mõjub sellele, millisteks kodanikeks nad saavad.

Paljud head sportlased hoolitsevad oma tervise eest, ei tarbi narkootikume ja kui tarbivad alkoholi, siis ainult väheses koguses. Sellepärast nad on töövõimelised, mis on riigile kasulik. Neil sünnivad terved lapsed ja nad on ka pensioniajal ise terved. Samuti ma arvan, et see on muidugi suur au sportlasele, kui oled hea spotlane, et esindada oma riiki. Kui sa kuuled oma riigi hümnid võidu piedestaalil seistes, siis sa mõistad kui tähtis sa oled sellele riigile ja oled uhke enda üle ja kõigi inimeste üle, kes aitasid sind sinu unistuse täitmises. Kuna praegu meie riik tähistab olümpia aastat, ma leidsin informatsiooni sportlase Kristina Shmiguni kohta. Ta on praegu nii tuntud, sest võitis kuldmedalid taliolümpiamängudel 2006 a. ja aastal 2010 võitis ta hõbemedali. Nagu ma aru sain, on Kristina tugeva iselomuga. Nagu Kristina ise ütleb ta tegeles suusatamisega oma treenerist isaga ja tundis oma nahal kõiki tülisid, skandaale, armastust, õnne ja kuulsust. Praegu ta tegeleb nii ühiskondliku tööga kui ka laste kasvatamisega.

Samal ajal võime võtta näiteks uisutaja Anna Levandi. Ta on pärit RSVLst kust kolis Eestimaale perekondlikel põhjustel ja nüüd peab Eestit isamaaks. Ta tänab RSVLu, et see nii palju andis talle lapsepõlves, ka spordi saavutuste eest. Praegu sportlanna on väga õnnelik, aga kõike seda oli väga raske saavutada. 1984. aastal oli tema suurim saavutus - maailmameistrivõistluste hõbemedal. Tal on oma uisutamise kool praegu, kus ta ise õpetab ja ta samuti tegeleb ühiskonna probleemidega. 2000 aastal sai ta Eesti Kultuurkapitali kehakultuuri ja spordi sihtkapitali aastapremia. "Meie nagu selle riigi kodanikud peame mõtlema, mida me tegime selle aasta jooksul ja mis meid ees ootab. Kui iga inimene sellest mõtleb, siis me hakkame sõbralikult elama", ütleb Anna Levandi laseisvuse päeval.

Ma ise enne tegelesin erinevate spordialadega ja arvan et sport kasvatas minust töövõimelise ja sihikindla inimese. Ma käisin ujumas ja nagu mäletan, meid sunniti ujuma kümme ringi ühe stiiliga korraga. See oli päris raske ja kurnav, aga see õpetas mind oma eesmärgi saavutama. Arvan, et iga laps peab tegelema spordiga, arenema ja just spordi abil kasvama viisakaks kodanikuks, kes on lugupidav ja uhke riigi üle.

Sport on teine elukool, mis annab meile palju teadmisi ja kogemusi. See omakorda aitab meil olla hea kodanik või selleks saada.

Selle essee kirjutamisel aitasid mind "Garant" klubi asutaja ja treener Igor Vladimirovich Šinkevich ja internetist saadud info.

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Viimase saja aasta jooksul on spordil olnud väga suur tähtsus Eesti ajaloos. Juba Eesti Vabariigi ajal 1918 - 1940 olid sportlased populaarsed rahva hulgas ja neid tunti, tunnustati ja imetleti. Nende võitused peeti rahva võitudeks ja nende üle oldi uhke.

Tõeliseks rahvuslikuks peoks olid eestlastele 1936. aasta Berliini olümpiamängud, kus Eesti sportlased võitsid seitse medalit. Rahvuskangelaseks sai maadleja Kristjan Palusalu, kes võitis kaks kuldmedalit maadluses.

Olümpiavõitjate vastuvõtt oli üle Eesti väga pidulik ning seda mäletati vanemate inimeste poolt salamahti ka Nõukogude Eesti aastatel ja sellest jutustati paljudes kodudes lastele ja lapselastele. Tähtis osa oli spordiseltsidel, mis olid üle terve Eesti ja kuhu kuulusid paljud kodanikud. Need spordiühingud olid rahvuslikud, tugevdasid eestlaseks olemise uhket tunnet ja liitsid rahvust kokku.

Nõukogude Eesti ajal võistlesid eestlased võõra lipu all, kuid võideti sel ajal palju olümpiamedaleid ning see aitas rahval nendel rasketel aegadel edasi elada ja eks sport oligi siis üks võimalus, et eestlased tunnetasid endas jõudu ja uhkust ning said eneseusku ja jõudu juurde. Ka need inimesed, kes ise spordiga ei tegelenudki, elasid kaasa Eesti sportlaste võitudele ja tundsid uhkust, et eestlaste hulgas on sellised kodanikud, kes maailmas võisteldes tuletasid meelde, et eestlased on võõra võimu all olemas ja on tugevad.

1988. aastal kui eestlased võitlesid lauldes, kui toimusid öölaulupeod, siis samal aastal toimusid ka Koreas Soulis olümpiamängud. Sealt saabusid tagasi kuldmedalitega jalgrattur Erika Salumäe ja korvpallur Tiit Sokk ning nende vastuvõtt Eestis oli samuti suur rahva pidu. On hea, et praeguse ajani näidatakse televisioonis mõnikord saadet, kus Tallinna Raekoja platsil toimus nende olümpiavõitjate vastuvõtt, kuidas rahvas rõõmustas ja isegi oli palju rõõmupisaraid. Nii saavad ka praegused noored näha, kuidas rahvas oli sel ajal õnnelik ja uhke oma kodanike üle, kes niimoodi said üle maailma Eestit tutvustada ja siis kindlasti

tundsids paljud kodanikud uhkust, et nad on eestlased.

Järgmistele 1992. a. olümpiamängudele mindi juba iseseisva riigina ja oma lipu all. Need olid üle 50 aasta möödumist esimesed olümpiamängud, kus eestlased said uhkelt võistelda oma sinimustvalge lipu all ja rahvas sai koju jõudnud osavõtjaid jälle kiita ja imetleda.

Ega alati ei olegi tähtis, et saadakse tingimata medaleid. Tähtis on see, et maailmas saavad meie sportlased niimoodi tutvustada Eestit ja tänu nendele sportlastele on uhke olla Eesti kodanik. Meid teatakse ja imetletakse, et nii väike maa ja rahvas, aga alati on nende hulgas tublisid ja tugevaid inimesi, kes niimoodi Eestile kuulsust toovad.

Samuti ei ole tähtis, mis rahvusest need Eesti kodanikud on. Kui nad võistlevad Eesti lipu all ja on meie Eesti kodanikud, siis võistlevad nad ju ikkagi Eesti eest ja meid tuntakse mujal maailmas nende järgi. Mitmed medalivõitjad on tulnud ka teistest rahvustest meie kodanike hulgast, mis liidab Eesti kodanikke kokku ja paneb paremini suhtuma meid teisest rahvusest inimestesse. Oma saavutustega nad ju näitavad, et tahavad Eestimaale kuulsust tuua.

Heaks näiteks on Eesti jalgpallikoondis, kus mängivad kõrvuti eesti ja vene rahvusest jalgpallurid. Neid ühendabki see, et nad räägivad eesti keelt ja laulavad enne mängu koos Eesti hümnini ning võistlevad Eesti lipu all.

Nende tegemised ja võidud on tähtsad erinevast rahvusest Eesti kodanikele. Koos mängides tahetakse au ja kuulsust tuua Eestimaale.

Spordil ja sportlastel on alati olnud tähtis osa meie rahva elus. Võitude üle rõõmustavad kõik Eesti kodanikud ja kaotuste puhul julgustakse. Seda kõike teevad ka paljud need inimesed, kes spordiga ise ei tegelegi, aga jälgivad võistlusi ja olümpiamänge ning elavad kaasa.

Võidud liidavad kokku ja rõõmustavad erineva emakeelega sportlasi ja kõiki inimesi, kes on kokku Eesti Vabariigi kodanikud.

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Sport on väga tähtis osa eestlaste elust. Üks asi on ise spordiga tegeleda, teine aga kaasa elada oma riigi sportlastele. Nii nagu sportlane on osa meeskonnast, on ka iga eestlane osa oma rahvusest. Kogu rahvaga Eesti sportlastele kaasa elamine annab kõigile mitmesuguseid emotsioone ja tunde, et me kõik justkui aitame mõtetes kaasa sportlaste tulemustele. Kui neil läheb hästi, rõõmustab kogu Eesti, kui aga kehvemini, siis tunnevad ka eestlased kurbust ja pettumust. Ma arvan, et kõigil on uhke tunne, kui mingil spordivõistlusel tõmmatakse vardasse Eesti lipp ja taustaks mängib hümn.

Eestil on väga palju edukaid sportlasi, kelle õnnestumistele ja ebaõnnestumistele oleme saanud kaasa elada. Nende võistlustele oleme saanud kaasa elada televiisori, raadio, ajakirjanduse ja interneti vahendusel. Tihti on olnud tähtsate võistluste ajal muu elu justkui välja surnud. Proovitakse jõuda õigeks ajaks koju, et mõnda huvi pakkuvat võistlust televiisoriga näha. Olen kuulnud, et mõnede vanemate töökohtades vaadatakse samuti keset päeva televiisorit just selleks, et Eesti sportlastele kaasa elada. Ülemused ei pahanda. Internetis on alati suured arutelud sportlaste tulemuste üle. On inimesi, kes siiralt kaasa elavad ja on inimesi, kes pigem parastavad ja halvasti ütlevad. Negatiivset on ka väga palju. Mõnele meeldib ka näiteks pubides ja baarides koos võistlusi televiisoriga vaadata. Koos elatakse kaasa ja inimesed sõbrunevad sellel ajal kergesti. Kõrvallauas võivad olla võhivõõrad inimesed, aga sellel ajal ollakse üks rahvas. Eesti on väike riik ja seetõttu on suured saavutused olulised.

Olümpiamängud on kõige tähtsam spordivõistlus ning tulla seal võitjaks on suur asi. Tegelikult pole vahet, kas võitjaks tulnud sportlane on suurest või väikesest riigist, ühtmoodi oluline on see kõikidele riikidele. Võiks isegi öelda, et väiksemate riigi sportlastel on lihtsam välja paista, kuna võistlejaid ei ole väga palju sellest riigist. Aga seda uhkem on tunne, et ka väikese riigi esindajal on võimalik võita. Võimalused

treenimiseks ei ole võib-olla samasugused nagu näiteks USA sportlastel, kuid ikkagi on suudetud ennast treenida ja võistlustel hästi esineda.

Koolides korraldatakse samuti spordivõistlusi ning ka oma koolist võistlevatele õpilastele kaasa elamine on väga oluline. Ka oma kooli lipu nägemine ning teadmine, et keegi võistleb sinu kooli eest, paneb neile kaasa elama. Võistlusi koolikaaslastega vaatamas olles samuti ollakse ühise asja eest väljas ja see lähendab ka seda seltskonda. Eriti rõõmus ollakse, kui kooli esindajal läheb hästi ja tuntakse uhkust. Samuti kutsutakse sportlasi koolidesse esinema. Saab küsimusi küsida ja võib tunduda, et kõik on võimalik. Tuleb vaid kõvasti treenida ja mitte niisama treenida vaid eesmärk peab olema.

Minu arvates aitabki sport Eesti kodanikuks olemist tunnetada just läbi edukate sportlaste, kes panevad meid tundma osana ühest rahvast. Neil on võim meid panna endale kaasa elama. Võim panna meid tundma, nagu meie põidlahoidmine aitaks neil paremaid tulemusi saada. Nagu meie energia mõjutaks ka neid ning ilma oma rahvata ei oleks ka neil võimalik häid tulemusi saada.

Taavi Ustal

Saku Gümnaasium, 9. klass.

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Eesti kodanikuks olemine ja sport ei ole minu jaoks omanud omavahelist seost. Nüüd etteantud teema üle mõeldes olen leidnud palju ühist nende vahel. Lisaks leian, et spordi kaudu võib iga inimene tunda uhkust, et on Eesti kodanik.

Eesti kodanikuks olemist saab tunnetada mitut moodi. Kui sportlane võistleb välismaal, tunneb ta uhkust, et saab oma riiki esindada ja oma riigi au eest võidelda. Ka fännid tunnetavad Eesti riigi kodanikuks olemist läbi spordi. Fännid tulevad kokku kas siis staadionile või väljakule, et toetada oma riiki. Ka teleka eest hoitakse oma riigile pöialt. Eriti aitab autunnet luua see, kui enne võistlust lauldakse või mängitakse riigi hümn. Nii tunnevad sportlased kui ka pealtvaatajad end ühise riigina. Näiteks Eesti jalgpallikoondise mängu käib staadionil vaatamas umbes 7000 inimest, millele lisanduvad sajad tuhanded inimesed kes vaatavad kodus teleri ees. Hea näitena võiksin tuua Eesti - Iirimaa *play off* mängu, mida uuringufirma Emor TNS andmetel vaatas 188 000 televaatajat. See näitab rahvuse ühtekuuluvust ja sellistel hetkedel tunneuhkust olla Eesti kodanik. Eriti tore on see, et Eesti riigi eest võistlevad ja võitlevad mitte ainult eestlased, vaid ka teiste rahvuste esindajad. Meie jalgpalli esindusmeeskonna väravaht Sergei Pareiko on rahvuselt ukrainlane, poolkaitsja Konstantin Vassiljev aga vene rahvuse esindaja. Mõlemad on Eesti kodanikud ja hoiavad kõrgel Eesti au. Konstantin Vassiljevi kuulutas ka kultuurimisteerium aunimetuse „Aasta kodanik 2011“ vääriliseks.

Ka mina olen esindanud Eesti riiki mitmetel spordivõistlustel. Olen käinud Rootsis, Taanis ja Slovakkias jalgpallivõistlustel ja Lätis Balti sõjameängudel. Kõikidel nendel võistlustel tundsin ma uhkust, et saan esindada oma riiki. Samuti elan aktiivselt kaasa ka teistele meie sportlaste võistlustele. Kuna jalgpall on minu lemmikala, siis püüan käia kõikidel Eesti koondise kodumängudel. On võimas tunne oll staadionil kui lauldakse hümn. Kaasa laulavad nii võistlejad kui ka pealtvaatajad. Olen

käinud kaasa elamas ka teistele spordialadele, kus eestlased võistlevad. Üks neist on korvpall. Korvpallivõistlustel on tunda samasugust ühtsus-tunnet nagu ka jalgpallivõistlustel. Inimesed on kokku tulnud, et toeta da oma riigi esindusmeeskonda. Mulle meeldib ka see, kui on fännide hulgas näha sõdureid, kes on samuti oma meeskonda toetama tulnud.

Tänu spordivõistlustele teavad väga paljud noored peast Eesti Va bariigi hümni ja kannavad uhkusega rahvusvärvidega sülle, mütse ning särke. Ma arvan, et kõik need inimesed, kes elavad kaasa Eesti sportlas tele või esindavad ise Eesti riiki, tunnevad end ka Eesti kodanikena.

Marina Vinkel

Rakvere Eragümnaasium, 11. klass

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Sport on väga lai mõiste. Inimesed mõtlevad sellest erinevalt: ühed on need, kes võtavad sporti kui väga head ajaveetmise võimalust; teised on need, kellele peab sport midagi pakkuma – kaalujälgijatele näiteks viisi, kuidas põletada kaloreid, haigetele inimestele erinevaid harjutusi. Kolmandad on inimesed, kelle jaoks eksisteerib sport üksnes nelja seina vahel televiisoris – nn „tugitoolisport“. Ka mina ise kaldun pigem selle viimase variandi poole, kuigi vahest käin siiski õhtuti metsa vahel jooksmas. Olles seeläbi üks paljudest klassikalistest eestlastest, kellele väga sporti teha ei meeldi, kuid kes põnevusega aktiivsematele kaaskodanikele – eesti sportlastele – televiisori vahendusel kaasa elavad.

Minu koolitee algas aastal 2002, ühes väikeses maakoolis, kus käis lapsi vähe, kuid kus koolipere oli sellegipoolest ühteheidev. See oli aasta, mil Andrus Veerpalu, üks meie suusalegende, võitis Salt Lake City taliolümpiamängudel kuldmedali. Koolis otsiti välja televiisor, tunniks-paariks katkestati kõikide klasside tunnid ja kogu kool kogunes vaatama, kuidas Andrus Veerpalu võistleb. See on üks mu eredamaid mälestusi esimesest klassist. Hetk, mil Veerpalu võitis, hakkasid suuremate klasside õpilased kiljuma ja väikesed nende järel – ega keegi päris täpselt ei teadnudki, miks, aga selge oli see, et üks eestlane kuskil kaugel kaugel on hakkama saanud millegi väga suurega. See tekitas ühtsustunde, kogu koolipere oli nagu üks suur tervik, kes elas kaasa ühisele asjale ja kes rõõmustas ühise asja üle. Eestlastel on vähe selliseid hetki, kus tuntakse, et ollakse üks rahvus, aga neid hetki siiski on, näiteks laulupeol, või hetked, kus eestlane on spordis millegi võimsaga hakkama saanud. Sellele järgneb kõikidele naabritele ja sõpradele helistamine ja mõnes kohas võib olla isegi pidu sportlase auks – need on hetked, mil ma tunnen, et eestlane olla on uhke ja häa.

Minu isiklikud juubeldamised ja spordielamused pärinevad sellest suvest Londoni olümpiamängudelt, mil Gerd Kanter kettaheites pronksmedali ja Heiki Nabi maadluses hõbemedali võitis. Nabi oli ju üle pika aja taas

esimene eestlane, kes olümpialt medali tõi. Medalitoojate kõrvalt jälgisin ma veel ka teisi võistlustules olevaid eestlasi: Märt Iisraeli, Nikolai Novosjovit ja Aleksander Tammertit. Ja hoolimata sellest, et nad medalit ei toonud, elasin neile samuti innuga kaasa.

Eestlasi on teadupoolest maailmas vähe, kõigest 1 miljon ja veidi vähemgi, ning seda enam tuleb meil olla uhke iga eestlase üle, kes pääseb nii suurele ja staažikale sündmusele, nagu seda on olümpia. Eestlased võistlevad seal kõrvuti maailma suur-riikide sportlastega. See on midagi, mille üle tasub tunda uhkust. Olles ise nii väike riik, oleme me olümpiatel võrdsed endast palju suuremate riikidega.

Mõisteid „sport“ ja „Eesti“ ühendatakse omavahel mitte ainult välismaal, vaid ka Eestis. Mul on hea meel iga võidu üle, mille saab Eesti jalgpallikoondis välisvõistkonna üle siinsamas, oma koduriigis. Vahel, kui juhtub nii, et meie meeskond ei võida, siis mõtlen, et tähtis on osavõtt, mitte võit. Minu arvates ei oma erilist tähtsust see, kas Eesti võidab või ei, aga üks asi, mida ma naudin iga jalgpallimatši ajal on Eesti hümn. Alati, kui hakatakse mängima hümnini ning meie jalgpallurid seisavad rivis, tulevased väikesed vutilootused nende ees, tõusen ma samuti diivanilt püsti, sest sellisel hetkel tundub see olevat suisa kohustuslik. See on nii-öelda mõtteline solidaarsus meie jalgpalluritega. Samas saan ma olla uhke ka nende Eesti sportlaste üle, kes nüüdseks teevad suuri tegusid välismaal, sest nad on ju ikkagi Eesti kodanikud, ma jagan nendega ühist kodu- ja -sünnimaad ja ühist emakeelt. Üks sellistest on eesti päritolu jalgpallur Joel Lindpere, kes praegu tegutseb USA-s New York Red Bulls'i klubis. Tuttavad, kes käisid USA-s tema mängu vaatamas, kirjeldasid seda pärast väga ülevoolavalt – nad olid tõeliselt uhked, et nägid eestlast selles klubis mängimas.

On huvitav jälgida, kuidas ühest noorest Eesti kodanikust võib saada aja jooksul tulevane uus spordilootus. Minu kodukohas on kohalikud noored moodustanud oma jalgpallitiimi. Sellega võisteldakse nii siin kui väljaspool kodukanti. Mõni neist noortest on aktiivne veel ka kooli jalgpallimeeskonnas. Võib-olla on nimelt need noored järgmised tulevased Lindpered. Ma usun, et need noored tunnetavadki oma Eesti kodaniku staatust läbi spordi. Kui nad on spordis midagi suuremat saavutanud, siis on see ju au tegelikult kogu nende sõpruskonnale, parimal juhul tervele Eestile. Nad on saanud tugevdada Eesti inimestes ühtsustunnet, autunnet – kõike seda, mida üks tüüpiline eestlane harva välja näitab.

Ma arvan, et Eesti sport on suuresti praeguste noorte Eesti kodanike kätes. Selleks läheb vaja vaid pingutust ja tahet teha kõike, olgu see siis sport või midagi muud, võimalikult hästi.

Fred Anton

Saku Gümnaasium, 12. Klass

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Milliseid seosed on spordi ning ühiskonna vahel? Sport on ühiskonnas alati olnud tähtsal kohal - sporti tehakse, jälgitakse, tuntakse ning elatakse kaasa. Austatakse ja tunnustatakse spordi tegijaid ning häid treenereid. Sport on lõbus, tervislik ning ühendab omal moel rahvast.

Mina arvan, et sport aitab kindlasti tunnetata Eesti kodanikuks olemist. Jälgides telekast olümpiamänge hoitakse kodus ikka Eesti sportlastele põialt - seda enamus peredes. Kui saavutatakse head tulemused või tuuakse koju medal, saab tunda uhkust nii sportlase üle ning eestlaseks olemise üle. Kaotuse korral tuntakse pahatihti pettumust ning kurbust. Julgelt võin väita, et Eestis leidub siiski piisavalt tublisid sportlasi, kes meile au teevad ning väga meeldiv on see kokkuhoidvuse tunne jälgides näiteks Gerd Kanteri otsustavat kettaheite viset olümpiamängudel.

Spordiga tegeletakse tugeva tervise, heaolu ning arenemise jaoks. Sporti tehakse individuaalselt, rühmas ning vahel lausa massides. Väga populaarsed on maratonijooksu üritused - arvan, et just seetõttu, et inimesed saavad ennast proovile panna, lihtsalt toreda päeva veeta ning sportida üheskoos, sest üheskoos on ju alati lihtsam ja lõbusam. Taolised suured spordiüritused, kust osa saab võtta praktiliselt igaüks kes tahab, on väga vajalikud meie ühiskonnale. Need annavad võimaluse sotsialiseeruda ning ennast arendada ja vaadata, milleks võimelised oleme. Stardipauku kuuldes ning kõik koos jooksma asudes on tunne, nagu kuuluks kuskile – justnimelt ühiskonda.

Tegelen ka ise spordiga - nimelt motospordiga. Olen saavutanud jäärajal Eesti Meistrivõistlustel teise koha. Tänu suurepärasele saavutusele tundsin ennast väga hästi, ning lisaks olin uhke, et olin oma tiimi niivõrd hästi esindanud. Teiste kiidusõnad ning hõbemedal andsid mulle tunnustust ning näitasid, et suur vaev on end ära tasunud. Selline saavutus andis hoogu juurde edasi treenimiseks. Mõelda vaid, mida võivad tunda eestlastest tippsportlased, kes esindavad oma riiki, ligi 1,3

miljonit inimest, näiteks maailmameistrivõistlustel midagi saavutades. Samas ebaõnnestunud tulemuste korral võib tunne olla justkui oma rahva petmine. Kuid kindlasti oskavad tipp sportlased sellise pingega hästi toime tulla.

Kuna olen lähedalt seotud motokrossiga olnud kogu elu, siis võin väita, et Eestis armastatakse tunnustada ning riigi poolt toetada vaid neid sportlasi, kes tegelevad olümpiaaladega. Olümpiaalade Euroopa meistreid ja maailmameistrivõistluste medaliste kantakse kätel, kutsutakse presidendi vastuvõtule, neile antakse riiklikke autasusid ning tunnustatakse aasta parimateks sportlasteks. Kui aga Eesti sportlane tuleb Euroopa meistriks ja MMil kolmandaks sellisel alal nagu enduro, siis ei tehta seda justkui kuulmagi. Meie väikeses Eestis peaksid olema tunnustatud kõik maailmaarenil edu saavutanud sportlased, olenemata spordialast. Kõik spordialad peaksid olema riigi jaoks ühtviisi head. Pole ime, et Eesti edukad motosportlased on välismaal rohkem tuntud kui oma kodumaal. Eestis tuleks tehnikaspordialad taas au sisse tõsta, nagu need olid 1960.–1970. aastatel. Loodan, et see juhtub õige pea, sest rahva austus ning riigipoolne abi ja toetus annavad sportlastele hoogu juurde treenimiseks.

Sport on eestlasi ühendanud läbi aegade ja ilmselt jääbki seda tegema. Spordiga kursis olemine ja selle jälgimine on minu jaoks väga tähtis. Mina ise kavatsen ikka edasi pöialt hoida meie tublidele sportlastele ning nende tublidele treeneritele ja sponsoritele, et nad ka edaspidi meie riiki esindaks ja eestlastes ühtekuuluvustunnet tekitaks.

Kadi-Liis Laaspere

Saku Gümnaasium, 12a klass

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Võistlused ühendavad inimesi ning panevad neid kokku hoidma. Eriti ühendavad riikide kodanikke suured võistlused nagu nendeks on Olümpiamängud, mis toimuvad iga nelja aasta tagant. Samuti veel erinevad meistrivõistlused ning lihtsamad sõpruskohtumised ja võistlused.

2012. aastal toimusid Olümpiamängud Londonis. Seal võistlesid ka Eesti sportlased, näiteks Grit Šadeiko, Gerd Kanter ja Heiki Nabi. Kui oli ühe Eesti sportlase kord võistelda, siis kas inimesed vaatasid sellest ülekannet oma kodus või kogunesid massiti kokku Vabaduse väljakule, kus kanti võistlust osteülekandena üle. Eestlased elasid omadele kaasa ning hoidsid põialt, et oma Eesti sportlane võidaks. Kõikidel poolehoidjatel oli hetkeks hing knni ja ootused kõrged, kui oma sportlane oli võistlemas. Kui sportlase sooritus oli rahuldav või hea või lausa suurepärane, siis lauldi ühes koos selle eduka sportlase auks. Võib-olla tänu suurtele pöidla hoidmistele võitsidki eestlased 2012. aastal Olümpiamängudelt 2 medalit. Gerd Kanter võitis kettaheitmises pronksi ja Heiki Nabi maadluses hõbeda. 2012. aasta Olümpiamängudelt võidetud medalid olid tõestused sellele, et kui üks rahvas soovib midagi üheskoos väga-väga, siis selle ta ka saab.

Kui suviti on tähelepanu all spordis kergejõustik, siis talveti aga suusatamine. Eesti tippsuusatajad on Andrus Veerpalu, Jaak Mae ja Kristiina Šmigun-Vähi. Taliolümpiamängudelt on meie esisuusatajad toonud koju mitmeid medaleid. Näiteks Torinos võitis Kristiina Šmigun-Vähi 2 kuldmedalit, mis tegid temast kahekordse olümpiavõitja. Salt Lake Citys võitis Andrus Veerpalu ühe hõbemedali ning ühe kuldmedali. Samuti Salt Lake Citys võistis Jaak Mae 15 km klassikas pronksi. Need võidetud medalid tõstavad ainult üht, et ka meie väikeses Eestis on nii tublisi sportlasi, kes suudavad saada olümpiavõitjateks. Aga kuidas siis ühendab suusatamine Eesti kodanikke? Suusatamine ühendab Eesti kodanikke sedasi, et kas siis käiakse koos kuskil pubis või kellelgi külas

suusatamise ülekannet vaatamas ning omadele põialt hoidmas. Või, minnakse lausa kohale, raja äärde ergutama ja kaasa elama. Otepää on Eesti talvepealinn, siis seal toimuvad ka igatvalised suusavõistlused. 1999. aastast toimuvad Tehvandil murdmaasuusatamise maailmakarikavõistluste etapp. Kuna nii suur ja tähtis võistlus toimub meie oma Eestis, siis see toobki eestlased kokku omadele ikka kaasa elama ja parimat tulemust lootma.

Eestis kestab jalgpalli hooaeg täpselt nii kaua, kuni lumi maha tuleb ning uuesti ära sulab. Senikaua, kui on hooaeg, käivad Eesti fännid igat mängu vaatamas, kui aga kogu fännikond välismaale minna ei saa, siis Eestis on nad alati kohal omadele kaasa elamas. Eesti fänniklubi nimi on Jalgpallihaigla. Nad lähevad mängudele rongkäiguga, lüües trumme ning laudes oma sõnadega Eesti laule. Jalgpallihaigla laulude repertuaari kuuluvad näiteks sellised laulud: „Iga mees on oma saatuse sepp“, „Eesti maailmameister“, „Jalgpallihaigla popurii“ ja „Eesti kallis“. Veel on Jalgpallihaiglal palju erinevaid hüüdlauseid. Selliseid nagu „Heia, Eesti!“, „Me usume Eestisse!“ ja „Me võidame!“. See näitab kui kokku hoidvad on eestlased, meie oma Eesti kodanikud.

Erinevad spordiüritused ja võistlused aitavadki eestlastel tunnetada Eesti kodanikuks olemist. Seda tänu sellele erilisele õhkkonnale, mis on igal spordivõistlusel õhus tunda. Erinevatel välismaalistel võistlustel toovad Eesti sportlased pigem Eestile, Eesti rahvale tuntus kuivõrd väga endale. Sellepärast tulebki Eestit, meie isamaad hästi esindaada välismaal suure au ja uhkusega. Sport on see, mis liidab ja lähedab inimesi ning see, mis toob massid kokku. Elagu Eesti!

Stina Kaldmaa

Saku Gümnaasium, 12.a klass

Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Elades täna, 21 sajandil Euroopas, on meil kõigil võimalus vabalt liikuda ja valida riik, kus elada ja teha tööd. Paljud Eesti Vabariigi kodanikud ei tee oma igapäevast tööd Eestis. Kõigil Eesti kodanikel on selleks vaba voli ja võimalus, kuid vaatamata sellele, et elatakse ja töötatakse väljaspool kodumaad, saab iga inimene olla ühe riigi kodanik. Kindlasti on ka erandeid, aga Eesti Vabariigi kodanik ei saa valida endale kõrvale teist kodakondsust. Usun, et meid, Eesti kodanikke, aitab ühendada ja tunda tugeva rahvana sport. Spordil on tänapäeva maailmas väga suur mõju. On inimesi, kes spordist lugu ei pea, kuid sellest mööda vaadata on praktiliselt võimatu. Tänapäeva sport on võrdne iga teise vabaaja meelelahutusega. Sportlane, kes esindab Eestit, tutvustab välismaailmale oma riiki rohkem, kui me arvata oskame. Ei ole ju uudiseks see, et üks tuntud jalgpallur võib väikest Eesti riiki rohkem tutvustada kui Eesti president. Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?

Eestis on palju inimesi, kelle jaoks sport on võõras ja kaugel, aga nende üle, kes sellega tegelevad, saame me uhked olla. Kõiki spordiga seotud inimesi maailmas me esile tuua ei jõua, aga kui arvestada Eesti riigi suurust ja rahva arvu, on meil palju tunnustust väärt sportlasi ja selle üle saame ainult uhked olla. Alasid, millega Eestis tegeletakse on erinevaid ning kõikidel neil on keegi, keda välja tuua kui Eesti parimat, kes jõuavad ka maailma tippu. Nende alade hulgas on näiteks kergejõustik, jalgpall, korvpall, poks, võrkpall ujumine ja veel teisigi spordialasid. Kui kõik siin üles loetleda, saaks nimekiri väga pikk ja, et kellelegi mitte liiga teha on kogu Eesti sport kiitust väärt.

Olümpiamängud on suur sündmus terves maailmas. Ka meie, kui väikeriik, oleme sellega tihedalt seotud ning selle üle väga uhked. Eestlased on alati võimalusel osalenud Olümpiamängudel ja võistelnud erinevatel aladel, mille hulka kuuluvad kergejõustik, jalgrattasport, maadlus, ujumine, purjetamine, sõudmine, judo, laskmine, sulgpall,

vehklemine ja vibulaskmine. Kui räägitakse olümpiamängudest siis esimene inimene, kes sellega seoses meile, eestlastele meenub, on Gerd Kanter, kes 2008 aastal võitis kulla kettaheites, tulemusega 68,82 m. Olen kindel, et sel hetkel, kui Gerd Kanter tegi oma võiduheitte, valdas igat eestlast suurepärane tunne, mis seob meid kõiki kui Eesti kodanikke, vaatamata sellele kus me parasjagu elame. Kui mitte teised, siis mina küll tundsin uhkust, et olen Eesti kodanik. Eriti uhkeks teeb mind see, et Eestis on veel mitmeid olümpiavõitjaid.

Oleme kõik kuulnud ka mehest nimega Mart Poom, kes on nii Eestis, kui ka välismaal tuntud jalgpallur. Mart Poomi on valitud kuus korda Eesti parimaks jalgpalluriks. Nendeks aastateks on 1993, 1995, 1997, 1998, 2000 ja 2003. Kuid kõige kõrgem tipphetk oli Mart Poomil siis, kui ta sai rahvusvaheliselt tuntuks Inglismaa kõrgliigas, kus mängis Derby County, Sunderlandi ja Arsenaliga eest. Arsenaliga jõudis 2007. aasta mais UEFA Meistrite Liiga finaali. Iga eestlane saab olla uhke selle üle, et meie hulgas on keegi, kes on saavutanud nii kõrge taseme. Peale oma suurepärase karjääri on Mart Poom naasnud tagasi koju, mis tõestab veelkord, kui tähtis on Eesti kodanikule kodumaa.

Eelnevates lõikudes olen toetunud üksnes meessportlastele, aga Eestis on meeste kõrval ka väga kõrgel tasemel olevaid naissportlasi. Üheks nende seas on kindlasti Kaia Kanepi, kes on saavutanud tennist mängides väga suurepäraseid tulemusi. Praegu on Kaia Kanepi WTA edetabelis üksikmängus 15. kohal ning see on siimaani tema parim koht WTA edetabelis. 2008 aastal kuulutati Kaia Kanepi Eesti parimaks naissportlaseks, mis on igati õigustatud. Uhke tunne on elada Eestis, kus on nii kõrgel tasemel sportlasi. Aasta tagasi perega Prantsusmaal reisis, küsiti hotellis meie kaest, kust me tuleme. Kui kuuldi vastust, et oleme Eestist. tunti huvi, kus se riik asub, aga teati, et meil on selline sportlane nagu Kaia Kanepi. Sel hetkel oli hea olla eestlane ja tunda tõelist au oma maa sportlaste üle.

Eesti on riik, kus elab võrreldes mõne teise riigiga üsna vähe inimesi. Need inimesed on erinevad, kuid hea on teada, et on väga palju neid, kes meie riiki erineval moel tutvustavad maailmale. Sport on tähtsal kohal meie riigis ning tänu spordile teatakse meie riiki ka väga kaugetes maades. Kui poleks sporti ja kodumaad esindavaid sportlasi oleks paljud positiivsed emotsioonid olemata jäänud. Uhke on olla eestlane ja kindlasti on selleks ka suure töö teinud meie riiki esindavad tublid sportlased.

SISUKORD

Juhend	3
kokkuvõtte esseekonkursist ja esseekonkursi tulemused.	5
Üldhariduskoolide VII - IX klassi õpilaste auhinnatud tööd	7
I koht. Nika Karabelskaja Tallinna Keslinna Vene Gümnaasium, 9 klass. <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	7
II koht. Kret Müür Saku Gümnaasium, 9a klass. <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	9
II koht. Liis Viljamäe Saku Gümnaasium, 9 klass <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	11
III koht. Taavi Ustal Saku Gümnaasium, 9 klass. <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	13
Üldhariduskoolide X - XII klassi õpilaste auhinnatud tööd	15
I koht. Marina Vinkel Rakvere Eragümnaasium, 11 klass <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	15
II kohk. Fred Anton Saku Gümnaasium, 12 klass <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	17
II koht. Kadi-Liis Laaspere Saku Gümnaasium, 12a klass <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	19
III koht. Stina Kaldmaa Saku Gümnaasium, 12a klass <i>Kuidas aitab sport tunnetada Eesti kodanikuks olemist?</i>	21

